

ACTIEPLAN ENERGIEBESPARING

Oplegger

Juli 2023

INHOUDSOPGAVE

1 Wat willen we bereiken?	3
2 Waar staan we nu?	4
3 Hoe gaan we onze doelen bereiken?	6
4 Hoe ziet het vervolgtraject eruit?	11

1 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Centrale doelstelling: 11% energie besparen tot en met 2030

Landelijk: we willen bijdragen aan 55% minder CO2-uitstoot 2030. Hierbij ligt de prioriteit op het besparen van energie (Klimaatakkoord). Met het Beleidsprogramma Versnelling Verduurzaming Gebouwde Omgeving geeft het Rijk hiervoor een aanzet. Het NIP is onderdeel van dit programma.

Regionaal: we willen 11% energie besparen in 2030 op het gemiddelde energieverbruik van elektriciteit en warmte ten opzichte van 2017 en 21% in 2050 vanuit de Regionale Energie Strategie (RES) Noordoost-Brabant. Tot 2030 is dit naar schatting 1% per jaar.

Lokaal: we willen volledig duurzaam zijn in 2050, zoals opgenomen in onze Duurzaamheidsvisie. Duurzaamheid is in het collegewerkprogramma Thuis in Meierijstad benoemd als programmalijn. Op dit moment zijn we bezig om het uitvoeringsprogramma duurzaamheid voor 2023-2026 op te stellen. Energiebesparing is daarin één van de deelprogramma's. Wat ontbreekt is een duidelijk beeld van onze scope en invloed, de korte- en middellange termijn ambities en een overzicht van de activiteiten die daarbij horen op het gebied van energiebesparing. Dat activiteitenoverzicht hebben wij vertaald in dit actieplan.

3 WAAR STAAN WE NU?

We gaan door met waar we mee bezig zijn

We zijn al langer bezig met het besparen van energie, maar we zijn nog lang niet klaar. Bij alles wat we nog gaan doen, kijken we of we kunnen aanhaken op bestaande initiatieven in onze gemeente of regio. We borduren dus voort op wat er al is.

BRABANT
WOONT SLIM

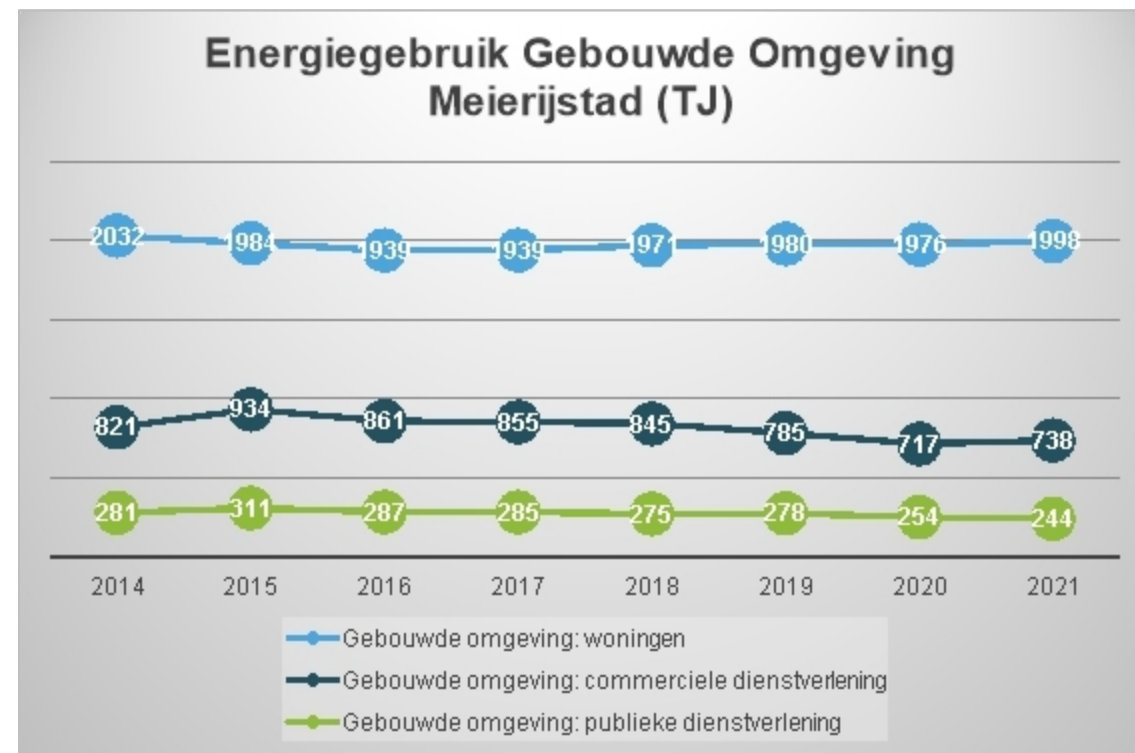
BESTRIJDING
ENERGIEARMOEDE

Energiegebruik Meierijstad 2021

In nevenstaande tabellen is het totale energiegebruik in onze gemeente opgenomen in 2021. Deze bedroeg 9.076 Terajoule (TJ). Een groot deel hiervan werd gebruikt in de gebouwde omgeving (GO): 2.947 TJ (33%). De overige categorieën inclusief het energiegebruik: Industrie (36%), Landbouw (4%) en Verkeer en Vervoer (27%).

Woningen gebruiken meeste energie

Als we inzoomen op de categorie gebouwde omgeving dan zien we dat het grootste deel van de energie gebruikt wordt door de woningen (1.998 TJ: 67%), gevolgd door de commerciële dienstverlening (738 TJ: 25%) en de publieke dienstverlening (244 TJ: 8%).

Bovenstaande ontwikkelingen zijn beïnvloed door Corona. Dit geeft een vertekend beeld, omdat mensen meer thuiswerkten en horeca en winkels tijdelijk gesloten waren.

3 WAAR STAAN WE NU?

Besparingsdoel woningen halen we niet

In nevenstaande tabel is de ontwikkeling van het energiegebruik per categorie opgenomen binnen de gebouwde omgeving. Ons besparingsdoel (1% per jaar en 11% tussen 2017 en 2030) halen we niet in het huidige tempo. Het energiegebruik voor de woningen is zelfs gestegen in 2021 (+3,0%) ten opzichte van 2017. Dit komt door een toename van het elektriciteitsgebruik (+3,9%). Opvallend is dat het voor temperatuur gecorrigeerde gasgebruik in woningen na een daling weer is toegenomen. In de categorieën commerciële en publieke dienstverlening halen we onze doelen wel ruim. Net als bij de cijfers op de vorige pagina, geven deze cijfers mogelijk een vertekend beeld, omdat mensen meer thuiswerkten en horeca en winkels tijdelijk gesloten waren.

Verschil t.o.v. 2017	2018	2019	2020	2021
Totaal	0,4%	-1,2%	-4,3%	-3,2%
Gebouwde omgeving: woningen	1,6%	2,1%	1,9%	3,0%
Gebouwde omgeving: commerciële dienstverlening	-1,2%	-8,2%	-16,1%	-13,7%
Gebouwde omgeving: publieke dienstverlening	-3,7%	-2,7%	-11,1%	-14,5%
Woningen energiegebruik				
Elektriciteit	2,5%	3,5%	3,1%	3,9%
Aardgas (temperatuur gecorrigeerd)	-1,6%	-3,3%	-2,7%	-0,4%

4 HOE GAAN WE ONZE DOELEN BEREIKEN?

We werken aan de hand van een aantal principes

Voor de benodigde aanpak hanteren we in dit actieplan een aantal principes:

- We richten ons nu op de **gebouwde omgeving**, omdat onze impact daar het grootst is.
- We focussen ons hierbij op de **woningen** omdat hier het meeste energie wordt gebruikt binnen de gebouwde omgeving. Bovendien is het energiegebruik in de woningen de afgelopen jaren gestegen, terwijl we juist een besparing willen. We hebben ook aandacht voor de commerciële en publieke dienstverlening.
- Daarnaast focussen we eerst op **inwoners die minder te investeren hebben**, voortbordurend op onze aanpak energiearmoede. Ons einddoel is uiteindelijk dat isolatie en verduurzaming **betalbaar en haalbaar is voor iedereen**.
- We werken op basis van de behoeften van inwoners, bedrijven en andere gebouwdeigenaren. Naast faciliteren en verleiden gaan we ook **begeleiden en ontzorgen**.
- We werken **stapsgewijs, actiegericht en kerngericht**. Voor dit laatste sluiten we aan bij de op te stellen wijkuitvoeringsplannen voor De Bunders (Laren en Donken) of Oranjewijk/Dorsveld.

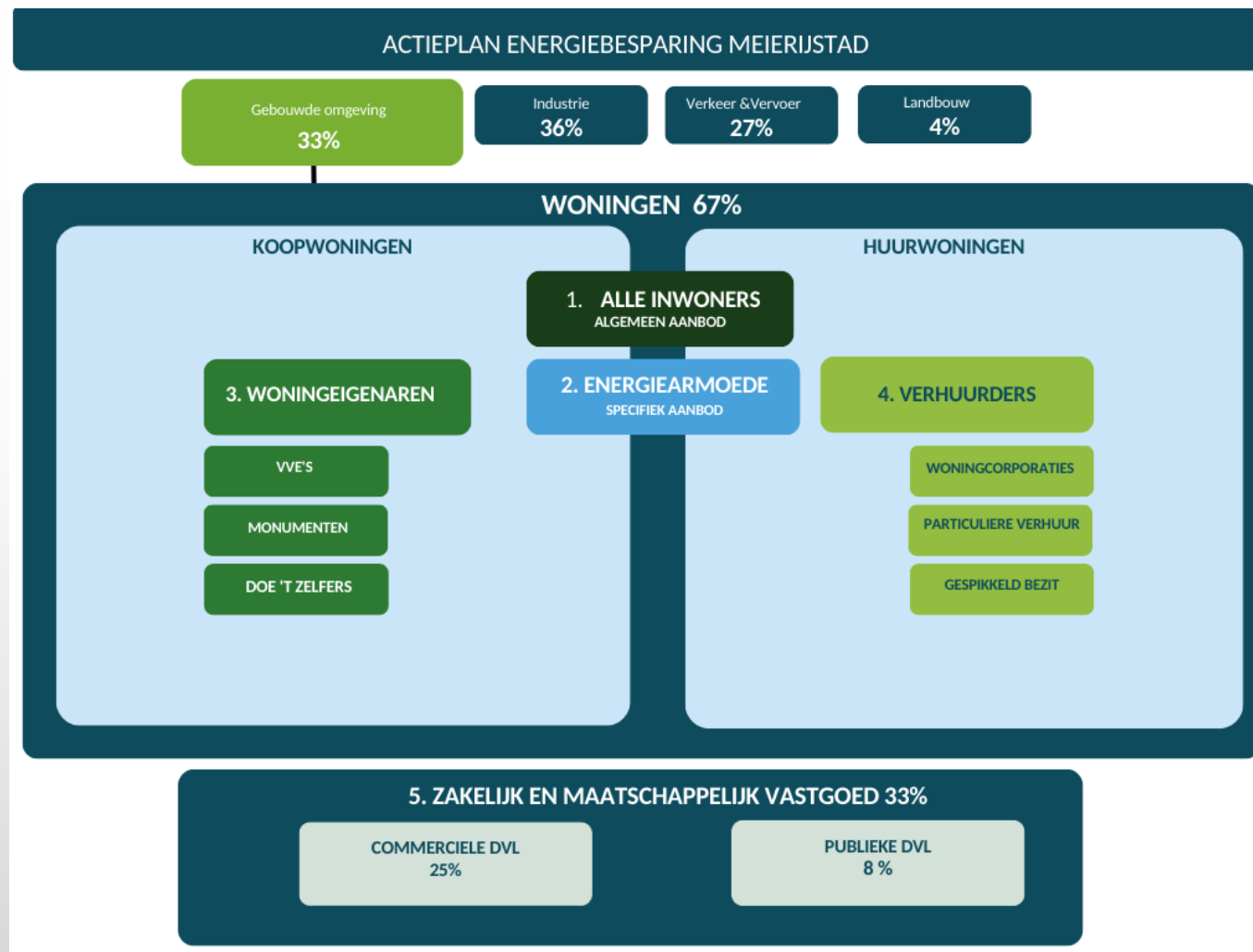
Onze aanpak bestaat uit vijf actielijnen:

- 1) **Alle inwoners koop/huur algemeen aanbod**
- 2) **Energiearmoede koop/huur specifiek aanbod**
- 3) **Woningeigenaren**
- 4) **Verhuurders/huurders**
- 5) **Zakelijk- en maatschappelijk vastgoed** (*commerciële en maatschappelijke dienstverlening*)

Daarnaast onderscheiden we een aantal activiteiten die randvoorwaardelijk zijn voor de uitvoering van het actieplan. Deze zijn opgenomen in de categorie **'Overig'**.

Deze actielijnen hangen nauw samen en overlappen elkaar deels. Op de volgende pagina is het overzicht van deze actielijnen opgenomen. De opgenomen cijfers geven aan hoe groot het aandeel is van de betreffende categorie in het energieverbruik.

OVERZICHT ACTIELIJNEN

4 HOE GAAN WE ONZE DOELEN BEREIKEN?

We hebben deze actielijnen uitgewerkt in een concreet actieplan met per actielijn de projecten inclusief benodigde fte's en financiën.

We zien dat de wereld snel verandert, zeker binnen de energietransitie. Zowel qua wetgeving, subsidies/financiën als techniek. Het Actieplan Energiebesparing is daarom gebouwd in een vorm die het dynamische karakter van het Actieplan ondersteunt: een database in Exel. In die vorm kan het actieplan eenvoudig worden gemonitord en geactualiseerd.

In de database staan alle activiteiten per actielijn overzichtelijk weergegeven. Per activiteit is een projectfiche uitgewerkt, voor de benodigde achtergrondinformatie. Per activiteit zijn de volgende eigenschappen uitgewerkt:

- Start en einddatum
- Prioritaire rol v.d. gemeente
- Fase waarin activiteit zich bevindt
- Geschatte inspanning gemeente (in FTE)
- Projectkosten per jaar, verdeeld over periode 2023-2026
- Dekking van de kosten
- Wettelijke of beleidsmatige vaststelling
- Prioritering/score: in welke mate draagt de activiteit bij aan (een combi van) de doelstellingen:
 - 11% energiebesparing
 - Betaalbaarheid voor iedereen
- Tijdspad

Op pagina 9 is het totaaloverzicht aan activiteiten binnen de database opgenomen.

4

HOE GAAN WE ONZE DOELEN BEREIKEN?

Acties	Startdatum project	Datum afronding project	Inspanning gemeente	Projectkosten per jaar
Alle inwoners koop/huur Algemeen Aanbod				
Energieloket Brabant Woont Slim	01-11-2022	31-12-2026	0,1 - 0,5 fte	€ 50.000,00
Lespakket energiebesparing basisscholen	01-01-2022	31-12-2024	Minder dan 0,1 fte	€ 15.000,00
Energie- bespaarcafes	01-01-2023	31-12-2026	Minder dan 0,1 fte	€ 150,00
Energiearmoede (kwetsbare doelgroep) koop/huur Specifiek aanbod				
Energiehulp (klusbus))	01-12-2022	31-12-2023	0,1 - 0,5 fte	€ 71.400,00
Wijkaanpakkers Energie	01-01-2023	31-12-2025	0,1 - 0,5 fte	€ 288.540,00
Witgoedregeling voor minima	01-01-2023	31-07-2023	Minder dan 0,1 fte	€ 204.574,00
Klusdienst van woningcorporaties	01-01-2022	31-12-2025	Minder dan 0,1 fte	€ 17.550,00
Verhuurders / Huurders				
Prestatieafspraken Gemeente - woningcorporatie (duurzaamheidsakkoord)	01-01-2023	31-12-2026	0,1 - 0,5 fte	€ -
Opzetten aanpak particuliere huur, incl onderzoek en verkenning, excl. uitvoering	01-01-2025	31-12-2025	Minder dan 0,1 fte	€ 20.000,00
Opzetten aanpak gespikkeld bezit, Incl onderzoek en verkenning, excl. uitvoering	01-01-2024	31-12-2024	Minder dan 0,1 fte	€ 20.000,00
Woningeigenaren (zelfredzame doelgroep)				
Woon duurzaam advies	01-01-2024	31-12-2024	Minder dan 0,1 fte	€ 20.000,00
Energiecoach (ECM)	01-01-2022	31-12-2026	Minder dan 0,1 fte	€ 33.852,00
Stimuleringslening duurzaamheid particulieren	01-01-2022	31-12-2026	0,1 - 0,5 fte	€ -
Inkoopactie isolatie	01-05-2023	31-12-2023	Minder dan 0,1 fte	€ 7.702,00
Bepfen	01-01-2023	31-12-2025	Minder dan 0,1 fte	€ 250,00
Landelijke subsidies promoten (BWS)	01-01-2022	31-12-2026	Minder dan 0,1 fte	€ -
Opstellen lokale aanpak isolatie (Nationaal isolatie programma) incl. Regionale aanbesteding	01-01-2023	31-12-2026	0,1 - 0,5 fte	€ -
Uitvoeren lokale aanpak isolatie (Nationaal isolatie programma)	01-01-2024	31-12-2026	0,5 - 1,0 fte	€ 2.064.000,00
Opzetten Ondersteuningsaanpak VVE's, incl. onderzoek en verkenning, excl. Uitvoering	01-01-2024	31-12-2024	Minder dan 0,1 fte	€ 20.000,00
Opzetten aanpak voor Monumenten, incl. onderzoek en verkenning, excl. uitvoering	01-01-2026	31-12-2026	Minder dan 0,1 fte	€ 20.000,00
Opzetten aanpak voor Doe-het-zelfers, incl onderzoek en verkenning, excl. uitvoering	01-01-2025	31-12-2025	Minder dan 0,1 fte	€ 20.000,00

4

HOE GAAN WE ONZE DOELEN BEREIKEN?

Acties	Startdatum project	Datum afronding project	Inspanning gemeente	Projectkosten per jaar
Zakelijk- en Maatschappelijke partijen				
Zakelijk loket voor MKB en verenigingen	01-04-2023	31-12-2026	Minder dan 0,1 fte	€ 8.027,00
Stimuleringsregeling duurzaamheid (sport)verenigingen en zakelijk	01-01-2021	31-12-2026	Minder dan 0,1 fte	€ -
Energiescans voor MKB	01-06-2023	31-12-2026	Minder dan 0,1 fte	€ 50.000,00
Routekaart Maatschappelijk vastgoed (DMJOP)	01-01-2022	31-12-2026	Minder dan 0,1 fte	€ -
Ontzorgingsloket Maatschappelijk vastgoed	01-01-2024	31-12-2024	Minder dan 0,1 fte	€ 20.000,00
Toezicht en handhaving bij bedrijven (ODBN)	01-01-2023	31-12-2026	Minder dan 0,1 fte	€ 60.000,00
Overig (randvoorwaardelijke activiteiten)				
Agendasetting en doorontwikkeling energiebesparing (+ uitvoeringsbudget)	01-01-2023	31-12-2026	0,1 - 0,5 fte	€ 150.000,00
Communicatiestrategie rondom energiebesparing/verduurzaming breed	01-01-2024	31-12-2024	Minder dan 0,1 fte	€ 20.000,00
Opstellen SoortenManagementPlan (SMP)	01-02-2023	01-04-2024	Minder dan 0,1 fte	€ -
Uitvoering communicatie	01-01-2024	31-12-2026	0,1 - 0,5 fte	€ 50.000,00
Ontwikkelen dashboard energiebesparing	01-01-2024	31-12-2024	Minder dan 0,1 fte	€ 20.000,00

5 HOE ZIET HET VERVOLGTRAJECT ERUIT?

We gaan verder waar we mee bezig waren

We zijn al eerder begonnen met het besparen van energie. Denk aan onze aanpak energiearmoede, het energieloket Brabant Woont Slim, onze inkoopactie isolatie en het zakelijk loket DOE etc. Deze projecten blijven we uitvoeren.

We gaan onze inzet intensiveren

De komende jaren is meer nodig. We gaan dus nog meer projecten uitvoeren. Zo gaan we met onze wijkaanpakkers verder met onze aanpak energiearmoede, gaan we grootschalig koopwoningen isoleren vanuit de Lokale aanpak isolatie en organiseren we weer energie-bespaarcafés. Ondernemers en verenigingen motiveren en ondersteunen we vanuit ons zakelijk loket DOE Meerijstad.

Naast het opstarten van nieuwe projecten gaan we ook een aantal aanpakken opstellen om bepaalde doelgroepen te helpen om energie te besparen.

Vooralsnog hanteren we de volgende prioritering:

• VVE aanpak	2023/2024
• Aanpak Gespikkeld bezit	2024
• Aanpak Particuliere huur	2025
• Aanpak Doe-t-Zelvers	2025
• Aanpak Monumenten	2026

Ook werken we aan een overkoepelende communicatiestrategie en zetten we in op verbeterde monitoring.

We maken gebruik van bestaande middelen

De afgelopen jaren hebben we via verschillende regelingen financiële middelen ontvangen vanuit het Rijk. Het nu voorliggende actieplan is opgesteld en ingericht gebruik makend van de financiële middelen die nu bekend zijn, zowel vanuit onze eigen middelen als de regelingen die er nu zijn en er nog aankomen vanuit het Rijk. In totaal besteden we de komende jaren tussen de € 4 ton en € 2,9 miljoen aan de verschillende projecten binnen het actieplan. De extra middelen benodigd voor zowel de doorontwikkeling als de uitvoering van dit actieplan (tussen de 3 en 4 ton per jaar) zijn aangevraagd in de begrotingscyclus als onderdeel van het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid. De benodigde uitvoeringskosten voor de Lokale isolatieaanpak zijn apart meegenomen in de begrotingscyclus.

We bouwen onze organisatie uit

Om de werkzaamheden vanuit dit actieplan uit te voeren, hebben we meer personeel nodig, zowel binnen ons duurzaamheidsteam als daar buiten. De benodigde totale inzet voor energiebesparing bedraagt tussen de 3,5 en 4,5 fte per jaar.

Vanuit het Rijk zijn middelen beschikbaar voor uitbreiding van personeel (CDOKE) en er is een externe kwartiermaker aangesteld om de totale inzet aan fte en de vertaling naar functies voor ons gemeentelijk team duurzaamheid uit te werken.

5 HOE ZIET HET VERVOLGTRAJECT ERUIT?

We actualiseren het actieplan periodiek

We zien dat de wereld snel verandert, zeker binnen de energietransitie. Zowel qua wetgeving, subsidies/financiën en techniek. Daarom actualiseren we het actieplan periodiek en informeren het College en de gemeenteraad daarover actief.